

Magsår

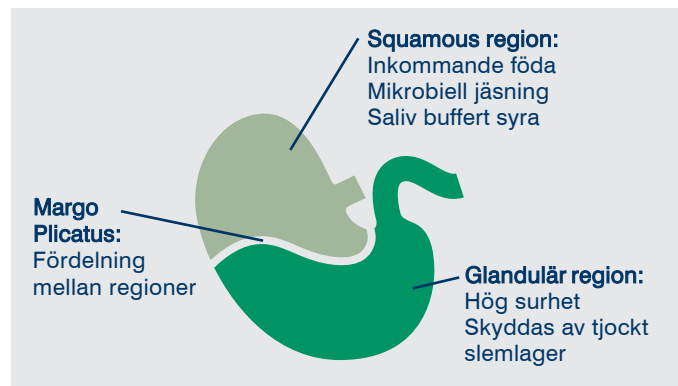
Fråga experten

Liam Gamble MA VetMB MRCVS

Ett sår är ett avbrott i kontinuiteten i hud eller slemhinnor; död vävnad stöts bort och lämnar en rå, smärtsam vävnadsbädd. Sår kan inträffa direkt längs mag-tarmkanalen, men är oftast i munnen (vanligtvis på grund av tandsjukdom) och mage.

Hästens mage är uppdelad i två distinkta delar - den övre squamous slemhinnan och den nedre glandulära slemhinnan.

Sår kan förekomma i båda dessa delar, och vi har tidigare tänkt på detta som en sjukdomsprocess, och det anses nu vara två olika sjukdomar: Equine Squamous Gastric Disease (EGGD) och Equine Glandular Gastric Disease (EGGD).

Squamous delen av magen expanderar obetydligt för att hålla mat, men är annars nästan icke-funktionell. Det producerar inte magsyra och är dåligt skyddad mot den jämfört med glandulära delen. I vilt tillstånd äter hästar i upp till 18 timmar per dag. Detta konstanta tuggande och sväljande ger saliv som kommer in i magen, täcker squamous slemhinnan och hjälper till att buffra eller neutralisera magsyran. Det grova gräset och foderet som hästen har utvecklats för att äta producerar en "fibermatta" i magen, vilket åter hjälper till att förhindra magsyra från att skada squamous slemhinnan. Tyvärr reducerar moderna metoder som uppställning, stora utfodringar vid vardera slut av dagen och att ersätta foder med hög stärkelse koncentrerat foder, detta minskar dessa naturliga skyddande effekter. Det är detta som ligger till grund för utvecklingen av magsår.

Squamous brås på matstrupen och när syra kommer i kontakt med denna slemhinna kan det jämföras med sura uppstötningar eller halsbränna hos människor som är tydligt smärtsamma.

Den granulära delen i magen producerar magsyran och har följaktligen en tjock skyddande slemlagring. Den är mycket mer elastisk mot kaustisk magsyra, men kan fortfarande påverkas av sårbildning. Åter har sårbildning kopplats till utfodrings- och hanteringspraxis, men i granulära regionen är också en underliggande försämring av slemhinnor eller minskat blodflöde till magsäcken inblandat.

Riskfaktorer

- **Diskontinuerlig/intermittentutfodring och svält** – Hästens mage producerar ständigt magsyra, för varje minut en häst är utan mat så produceras ingen saliv, magen blir surare, vilket utsätter magen för risker. En häst som lämnas utan foder i över 6 timmar över natten har 4 gånger mer sannolikhet att utveckla magsår.
- **Träning** – speciellt snabb träning eller hoppning. Under träningen stannar magsyran på den övre slemhinnan. Detta speciellt om hästen tränar på tom mage – en vanlig förvaltningspraxis.
- **Foderstärkelse** – stärkelse främjar tillväxten av hälsoskadliga bakterier i magen som fermenterar stärkelsen och producerar mjölksyra. Studier har visat att utfodring över 2g per kg kroppsvikt av stärkelse per dag ökar risken för magsår.
- **Stress** – stressade hästar äter mindre, och stressrelaterade hormonella förändringar kan direkt påverka magsäcken.
- **Stereotyperna** – repetitivt beteende som krubbitning och luftsnapning är associerat med magsår. Det är inte känt om de är orsak till magsår - mer tid för krubbitning betyder mindre tid att äta - eller en effekt av att ha magsår - hästen försöker lindra smärtan i magen.
- **Antiinflammatorisk användning**

– Användning av icke-steroida antiinflammatoriska läkemedel över den rekommenderade dosen har kopplats till utvecklingen av glandulära sår, eftersom de stör slemhinneproduktionen.

Antiinflammatoriska medel som Fenylbutazon och Flunixin anses endast vara ett problem vid höga doser eller under långa perioder.

Protexin®
EQUINE
PREMIUM

Är magsår vanligt?

Kortfattat: ja! I vissa studier har man funnit magsår hos nästan 100% av tävlings och dressyr hästar i träning och 40-60% av nöjes och showhästar. Glandulära magsår har nyligen hittats hos 54% av nöjeshästar och 64% hos sporthästar i Storbritannien. Skillnaden i förekomst mellan grupper beror på de olika stressnivåerna och hanteringspraxis som är involverade – centrerad på uppställning, utfodring och motion.

Kliniska tecken och diagnoser

De kliniska tecknen på magsår kan vara vaga och varierade. Vissa hästar kan acceptera smärtan i magen och inte visa några tecken alls, många kommer att ha minskad aptit, beteendemässiga förändringar (som grumlighet och upprörelse av sadling eller ridning) och dålig prestanda, med viss utveckling till viktminskning och kolik. Diagnos måste göras genom gastroskopi. Att passera en kamera i magen av en häst på tom mage och visualisera magen är det enda sättet att noggrant diagnostisera och gradera magsår. Andra test som fekala blodprov kan inte skilja mellan blod från magsår eller från en rad andra orsaker så som maskar.

Behandling

Om hästen diagnostiseras med magsår, kommer många ägare att först tänka på läkemedelsbehandling. För magsår är behandling med omeprazol mycket framgångsrik, då det blockerar de pumpar som producerar magsyran. Ungefär 80% av hästarna med ESGD läker inom 28 dagar efter behandling med omeprazol. För glandulära magsår faller framgångsgraden till 25% efter 28 dagars behandling. Detta antas vara på grund av de mer komplexa bakomliggande orsakerna som är inblandade i EGGD. Omeprazol behandling bör förlängas och andra läkemedel kan läggas till behandlingsregimen för att skydda slemhinnan eller för att öka slemhinnan. För den framgångsrika behandlingen

av båda tillstånden, långsiktig hantering och förändringar är viktiga för att ta bort underliggande riskfaktorer.

Omeprazol blockerar kroppens kommunikation med syrepumparna och håller

dem avstängda. När de slutar producera syra ber kroppen att de ska producera mer men signalerna kan inte komma igenom. Men när omeprazol behandlingen slutar, kan denna uppbyggnad av signaler plötsligt producera en stor frisättning av syra som kan orsaka ytterligare sårbildning! Tala med din veterinär om att minska ner omeprazol innan du slutar med behandlingen. Du kan också passa på att ge en antacid nutraceutiska.

Trots vissa motstridiga rapporter som visar sig kontinuerligt anses det vara den bästa hanteringen för hästar med magsår. Om detta misslyckas, bör man utfodra efter godtycke, eller ofta hela dagen – undvik ett uppehåll på sex timmar eller mer. Lite eller inget hårdfoder bör ges, och kostens totala stärkelsehalt ska vara mindre än 2 g per kg kroppsvikt per dag. Foderolja, såsom majsolja, har visat sig minska magsyrautgången och långsam gastrisk tömning. Motion och transport har båda varit inblandade i utvecklingen av magsår och bör därför minimeras. Svältande före träning rekommenderas inte; att istället mata med en liten handfull havre innan ridning kan hjälpa till att suga upp magsyran och minska stänk på magmuren. Man kan också passa på att lägga till ett antacidtillskott, för att minska surhetsinnehållet i maginnehållet under träning.

Kosttillskott eller nutraceutics kan läggas till i utfodringen att hjälpa till med förebyggande och behandling. Antacida såsom kalcium och magnesium karbonat buffrar magsyran, vilket tillfälligt ökar pH. Pektin och pektin-lecitinkomplex anses täcka sår, skydda slemhinnan och lindra smärtan. Probiotika kan vara användbart till att förändra balansen mellan bakterier i magen och minska fermenteringen av stärkelse som producerar mjölksyra. Användning av salt / elektrolyt ökar salivation, som åter bidrar till att buffra magsyra, liksom att minska tristess och stress. Precis som med läkemedel bör nutraceutics och tillskott inte användas i stället för hantering/förändringar, men att lägga dem till kosten dagligen kan hjälpa behandlingen och minska risken för sårbildning.

Magsår är ett vanligt och försvagande tillstånd som i stor utsträckning orsakas av vårt tämjande och hantering. Även om man i förebyggande och behandling måste fokusera på förändringar i hantering finns effektiva läkemedels- och nutraceutiska alternativ tillgängliga för att minska surheten och lindra magsäcken.

Protexin®
EQUINE
PREMIUM

